

Hlas farnosti

ročník
XXXIII.
č. 30
26. 7. 2026

Informačný týždenník Rímskokatolíckej cirkvi, Farnosti Banská Bystrica – mesto

15. výročie smrti Mons. Rudolfa Baláža – 15. diecézneho biskupa

Rudolf Baláž bol rodák banskobystrickej diecézy. Narodil sa 20. novembra 1940 v obci Nevoľné nad Kremnicou, žiaľ, pár dní po smrti otca Juraja, ktorý po chorobe zanechal manželku Rozáliu samú na výchovu šiestich detí. Matka dala chlapčeka pokrstiť na druhý deň v Jastrabej. Zmaturoval na gymnáziu v Kremnici. Roky štúdia a prípravy na kňazstvo 1958 až 1963 prežil v Kňazskom seminári v Bratislave.

Sviatosť kňazstva prijal 23. júna 1963 z rúk biskupa Ambróza Lazíka. Od roku 1971 do roku 1982 bol z rozhodnutia orgánov totality traktoristom JRD a vodičom nákladného auta v domácich potrebách v Hronskej Dúbrave. Do výroby bol 31 ročný kňaz Rudolf stiahnutý z biskupského úradu v Banskej Bystrici, kde vykonával povinnosti aktuára a ceremoniára. Jeho predošlé pastoračné pôsobiská boli štyri, no len na jednom bol ponechaný dlhšie ako rok. Bolo to Vrútko, pred ním Vrútky, novoročný príchod v zimnej fujavici do Krupiny a prvé kaplánske miesto po kňazskej vysviacke bolo Brezno. Po páde totality bol 14.2.1990 vymenovaný Sv. otcom sv. Jánom Pavlom II. za diecézneho banskobystrického biskupa. Biskupskú vysviacku prijal 19. marca 1990 v Banskej Bystrici z rúk Jozefa kardinála Tomku. Ako motto pre svoju apoštolskú službu si vybral evanjeliovú výzvu Pravda vás vyslobodí – Veritas liberabit vos. Počas svojho pôsobenia vkladáním rúk udelil kňazskú vysviacku viac ako 200 kňazom.

Jedným z prvých pastoračných projektov nového biskupa bolo obnoviť kňazský seminár. Činnosť a históriu zlikvidovaného banskobystrického kňazského seminára, po jeho násilnom zavretí v roku 1950, obnovil biskupským dekrétom s platnosťou od 1. júla 1990. Prvý akademický rok v priestoroch na hrade v Slovenskej Ľupči vtedy otvoril slovami: „Začíname v skromnosti, aby sa dielo vydarilo v duchu a v pravde.“ Za prvého rektora obnoveného seminára vymenoval Mons. Tomáša Galisa. V roku 1993 začalo svoju činnosť v Banskej Bystrici prvé katolícke rádio na Slovensku, s pôvodným menom Rádio Mária a diecéznym rozsahom, neskôr s celoslovenským vysielaním a menom Rádio Lumen. Slovenskí katolícki biskupi si 13. apríla 1994 za predsedu biskupskej konferencie zvolili Mons. Rudolfa Baláža. Konferencia biskupov mala vtedy neľahké úlohy, vymedziť práva a kompetencie cirkvi v postkomunistickom zriadení. Mons. Rudolf Baláž bol predsedom Konferencie biskupov Slovenska do jubilejného roku 2000. Do tohto obdobia spadá aj jeho úloha spoluzakladateľa Katecheticko – pedagogickej fakulty sv. Ondreja v Ružomberku.

12. septembra 2003 na banskobystrickom námestí privítal vtedajšieho pápeža Jána Pavla II. a pred zhromaždením veriacich ho požiadal o otvorenie synody Banskobystrickej diecézy. Jej závery biskup Rudolf Baláž publikoval v roku 2006 v posynodálnom dokumente Zostaň s nami, Pane.

V roku 2004, na pamiatku návštevy pápeža, pomenoval renovovanú budovu bývalého kňazského seminára v Banskej Bystrici ako Diecézne pastoračné centrum Jána Pavla II. V ňom pod jednou strechou zhromaždil zriadené pastoračné centrá pre rodinu, mládež, katechézu, nepočujúcich, bioetiku, masmédiá, diecézny školský úrad, diecézny archív a diecéznu charitu.

Biskup Rudolf podporil obnovenie pôvodných mužských a ženských reholí na území diecézy. Pribudli aj nové kláštory, medzi nimi kláštor kontemplatívnych klarisiek kapucínok, kontemplatívnych bosých karmelitánok a karmelitánov. V Sampore pri Zvolene mníši benediktíni postavili prvý kláštor ich novodobej histórie na Slovensku.

Obnovil katolícke školstvo na území vlastnej diecézy a viedol Komisiu pre katechizáciu a školstvo pri Konferencii biskupov Slovenska od jej zrodu až do jesene 2010.

Bol koordinátorom pri príprave podkladov na územnú reorganizáciu západnej metropólie Katolíckej cirkvi na Slovensku. Reorganizácia bola završená rozhodnutím pápeža Benedikta XVI. zo 14. februára

2008. Posledné verejné vystúpenie biskupa Rudolfa bolo v nedeľu 17. júla 2011 v Hornej Vsi pri Kremnici. Tu posvätil novopostavený Farský kostol bl. Jána Pavla II., pápeža.

Biskup Baláž tu netajil dojatie nad skutočnosťou, že milovanému slovanskému pápežovi Jánovi Pavlovi môže zveriť duchovný patronát nad novovzniknutou farnosťou. „Verím, že nás Slovákov nosil v srdci ešte vtedy, kým ešte netušil, že bude pápežom,“ zamyslel sa pri spomienke na osobné stretnutia s niekdajším kardinálom Wojtylom v totalitnom období.

Biskup Rudolf Baláž zomrel 27. júla 2011 po 15-tej hodine. Diecézne spoločenstvo opustil v priestoroch svojej pracovne v Banskej Bystrici po náhlej masívnej embolii do pľúc. Vydýchol na záver stretnutia s kňazmi diecézy, ktorí prišli na bežnú dohodnutú návštevu.

Pohreb mal vo Farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie 3. augusta 2011 v Banskej Bystrici a o pár hodín neskôr vo Farskom kostole Premenenia Pána v Nevoľnom. Pochovaný je podľa svojej vôle na cintoríne v rodnom Nevoľnom. Po smrti Rudolfa Baláža diecézu 16 mesiacov spravoval zvolený diecézny administrátor Mons. Marián Bublinec, až kým ju odovzdal 16. diecéznemu biskupovi Mons. Mariánovi Chovancovi. Svätý Otec Benedikt XVI. pre Banskobystrickú diecézu menoval nového biskupa Mons. Chovanca 20. novembra 2012, kedy by sa nebohý biskup Baláž tu na zemi dožil svojich 72 rokov a zároveň v tento deň Nitrianska diecéza slávila výročie posviacky Katedrálneho chrámu svätého Emeráma.

„bbdieceza.sk“

OZNAMY NA SEDEMNÁSTU NEDEĽU V CEZROČNOM OBDOBÍ

27. 7.	Pondelok	Sv. Gorazd a spoločníci, <i>spomienka</i>
29. 7.	Streda	Sv. Marta, Mária a Lazár, <i>spomienka</i>
30. 7.	Štvrtok	Bl. Zdenka Cecília Schelingová, panna a mučenica, <i>ľub. spomienka</i>
31. 7.	Piatok	Sv. Ignác z Loyoly, kňaz, <i>spomienka</i>
1. 8.	Sobota	Sv. Alfonz Mária de Liguori, biskup a učiteľ Cirkvi, <i>spomienka</i>
2. 8.	Nedeľa	OSEMNÁSTA NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ

Ostatné dni sú férie Cezročného obdobia.

- **Dnešná nedeľa je 6. svetovým dňom starých rodičov a seniorov**, ktorý ustanovil pápež František v roku 2021 na štvrtú júlovú nedeľu, pri príležitosti spomienky sv. Joachima a Anny. Nech je teda tento deň podnetom pre všetkých, najmä pre tých najmladších, aby obnovili krásny zvyk navštevovať svojich starých rodičov, starších členov rodiny a aj tých, ktorí nedostávajú žiadne návštevy.
- **Na prvú sobotu bude fatimský program na Starých Horách ako zvyčajne.** V našom farskom kostole sa spoločne pomodlíme svätý ruženec o 16.00 hod.
- **V nedeľu 2. augusta je možné získať Porciunkulové odpustky** vo všetkých farských kostoloch, bazilikách a katedrálach. Na získanie úplných odpustkov sa vyžaduje nábožná návšteva kostola spojená s modlitbami Otče náš a Verím v Boha a splnenie zvyčajných podmienok.
- **Počas prázdnin sponedáme pol hodiny pred večernými svätými omšami**, teda od 16.00 do 16.25 hod. V doobedňajších hodinách sa počas týždňa sponedá v Katedrále. Prosíme vás, aby ste sa podľa toho zariadili. Vopred ďakujeme za pochopenie a prajeme vám požehnané leto.
- **Dňa 2.8.2026 o 15:00** sa na parkovisku pred Kolibou u sv. Krištofa uskutoční požehnanie dopravných prostriedkov.

Úradné hodiny farskej kancelárie: Pondelok, Streda, Piatok: 9.00 – 11.45 h. Utorok, Štvrtok, Piatok: 17.15 – 18.00 h.		tel.: 048 / 412 45 31 mobil: 0911 880 298 web: www.bbmesto.fara.sk e-mail: fara.bb.mesto@gmail.com	Elektronický zvonček:
© Vydáva Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Banská Bystrica – mesto, Námestie Štefana Moysesu 1, 974 01 Banská Bystrica Ako týždenník distribuovaný bezplatne. Uzávierka v piatok o 9.00 hod. Reg. č. OMT-OÚ 3/94. Náklad 320 ks.			